

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Karla Šimky a Mgr. Evy Šonkové v právní věci žalobce: **O. U.**, zastoupen JUDr. Jiřím Kolaříkem, advokátem se sídlem Škroupova 561, Pardubice, proti žalovanému: **Krajský úřad Pardubického kraje**, se sídlem Komenského náměstí 125, Pardubice, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 3. 2015, č. j. KrÚ 17910/2015/ODSH/8, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích ze dne 1. 6. 2016, č. j. 61 A 17/2015 – 109,

t a k t o :

- I. Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích ze dne 1. 6. 2016, č. j. 61 A 17/2015 – 109, **se zrušuje.**
- II. Rozhodnutí Krajského úřadu Pardubického kraje ze dne 16. 3. 2015, č. j. KrÚ 17910/2015/ODSH/8, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- III. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci k rukám advokáta JUDr. Jiřího Kolaříka na náhradě nákladů řízení o žalobě částku ve výši 29 922,50 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- IV. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci k rukám advokáta JUDr. Jiřího Kolaříka na náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti částku ve výši 9114 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- V. Žalovaný **je povinen** zaplatit České republice vynaložené náklady řízení (o žalobě) ve výši 1089 Kč, a to na účet Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Včasně podaná kasační stížnost žalobce (dále jen „stěžovatel“) směřuje proti shora označenému rozsudku (dále jen „napadený rozsudek“) Krajského soudu v Hradci Králové – pobočky v Pardubicích (dále jen „krajský soud“), kterým byla zamítnuta žaloba proti shora označenému rozhodnutí žalovaného (dále jen „rozhodnutí žalovaného“). Rozhodnutím žalovaného bylo zamítnuto odvolání žalobce proti rozhodnutí Městského úřadu Litomyšl ze dne 3. 9. 2014, č. j. MěÚ Litomyšl 24467/2014 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), a toto rozhodnutí bylo žalovaným potvrzeno.

Prvostupňovým rozhodnutím byl žalobce uznán vinným ze spáchání přestupku podle ustanovení § 125c odst. 1 písm. f) bod 4 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), v rozhodném znění (dále jen „zákon o silničním provozu“), neboť porušil ustanovení § 18 odst. 3 zákona o silničním provozu. Přestupku se měl stěžovatel dopustit tím, že dne 27. 6. 2014 v 6:43 hod. na silnici č. I/35 u odbočky na obec Janov, v km 165, jako řidič nákladního vozidla tov. zn. Mercedes-Benz, rz: X s maximální přípustnou hmotností převyšující 3 500 Kg, jedoucí ve směru jízdy od obce Litomyšl na obec Svitavy, v úseku s nejvyšší dovolenou rychlostí pro předmětné vozidlo 80 km/h, překročil nejvyšší dovolenou rychlost nejméně o 25 km/h (po odečtení přípustné tolerance měřicího zařízení ve výši $\pm 3\%$), tedy jako nejnižší možná rychlost jízdy mu byla naměřena rychlost 105 km/h. Za tento přestupek byla stěžovateli uložena pokuta ve výši 2000 Kč.

Krajský soud dospěl k závěru, že se stěžovateli nepodařilo zpochybnit bezvadnost postupu policistů, kteří zaznamenali jeho přestupkové jednání. Odvolal se přitom na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2014, č. j. 1 As 83/2013 – 60, ze kterého vyvodil, že jestliže byla rychlost vozidla rychloměrem zaznamenána, musela být metoda měření v souladu s manuálem k obsluze; pokud by postup při měření neodpovídal požadavkům manuálu, byl by výsledek měření v důsledku nastavení rychloměru automaticky anulován ještě předtím, než by byla zobrazena (nevyhovujícím způsobem naměřená) rychlost vozidla. Krajský soud dále připustil, že stěžovatel prokázal instalaci omezovače rychlosti v dotčeném vozidle, nicméně se mu již nepodařilo prokázat, že omezovač byl v čase, kdy mělo ke spáchání přestupku dojít, funkční. Dle vyjádření autorizovaného prodejce a oprávněného tovární značky Mercedes-Benz sice vyplývá, že řidič není schopen manipulace s nastavením hodnot omezovače rychlosti, avšak na vozidlo lze po provedené kontrole funkčnosti a seřízení omezovače rychlosti namontovat jiný rozměr pneumatik a tím posunout skutečný maximální rychlostní limit vozidla. Zároveň se však ve vyjádření zpochybňuje možnost dosáhnout výměnou pneumatik za větší takového posunu limitu rychlosti, aby vozidlo mohlo dosáhnout rychlosti 109 km/h. Krajský soud pak uzavřel, že stěžovatel neprokázal funkčnost (včetně neovlivnění funkčnosti výměnou pneumatik) omezovače rychlosti, když poslední pravidelná servisní prohlídka vozidla proběhla již dne 8. 11. 2013. Obdobně se stěžovateli ani záznamem tachografového kolečka nepodařilo prokázat, že by byla rychlost jeho vozidla policejní hlídkou naměřena nesprávně, a to právě z důvodu nejistoty ohledně průměru pneumatik, kterými bylo stěžovatelem řízeno vozidlo v době spáchání přestupku opatřeno. K důkazu záznamem ze systému GPS, ze kterého mělo dle stěžovatele plynout, že v daném čase nepřekročil rychlost 90 km/h, krajský soud uvedl, že je obecně známou skutečností, že systém GPS

pokračování

nepracuje se zcela přesnými geografickými údaji, přičemž se nejedná o ověřené a kalibrované zařízení, které je určeno k měření rychlosti silničních vozidel, jak je tomu naopak u silničního radarového rychloměru 7 CCD, který byl použit v daném případě policejní hlídkou. Krajský soud dále s přihlédnutím k odbornému vyjádření Autorizovaného metrologického střediska RAMET a.s. ze dne 27. 10. 2015 (doplněného dne 23. 5. 2016), vzal za jednoznačně prokázané, že měření rychlosti stěžovatelem řízeného vozidla proběhlo v souladu s návodem k obsluze, neboť zpracovatel vyjádření, Ing. V. L., souladnost postupu obsluhovatelky měřicího zařízení s pokyny dle manuálu opakovaně potvrdil. Krajský soud podotknul, že společnost RAMET a.s. je současně výrobcem policejní hlídkou použitého měřicího zařízení, což umocňuje výpovědní hodnotu uvedeného vyjádření. Ve vztahu k obecné důkazní síle výsledků měření rychlosti kalibrovaným měřicím zařízením pak krajský soud po vzoru žalovaného odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 4. 2008, sp. zn. 7 As 398/2007 (pravděpodobně rozsudek ze dne 24. 4. 2008, č. j. 7 As 39/2007 – 66, pozn. NSS), ze kterého má vyplývat, že se jedná o důkaz privilegovaný a stěžovateli se nepodařilo vyvrátit pravdivost a správnost informací, které se z něj podávají. Krajský soud dále v odůvodnění napadeného rozsudku podrobně pojednal o důvodech zamítnutí dalších důkazních návrhů stěžovatele.

Stěžovatel v kasační stížnosti uplatnil důvody dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

Konkrétně stěžovatel namítá, že krajský soud pochybil, když k uplatněné žalobní námitce ohledně opomenutí vypořádání důkazního návrhu žalovaným (návrh na doplnění dokazování ohledáním místa spáchání přestupku) uzavřel, že žalovaný navrhaný důkaz vyhodnotil jako nadbytečný důkazní návrh. Dle stěžovatele však takové hodnocení důkazního návrhu žalovaným nelze z rozhodnutí žalovaného zjistit, a není proto vůbec zřejmé, jak krajský soud k uvedenému závěru dospěl. Stěžovatel v tomto spatřuje nezákonnost napadeného rozsudku ve smyslu § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Provedení stěžovatelem navrhaného doplnění dokazování přitom není nemožné, jak uvedl krajský soud, neboť pozici vozidla lze určit např. z případných svědeckých výpovědí zasahující policejní hlídky.

Nepřezkoumatelným shledává stěžovatel napadený rozsudek primárně proto, že se krajský soud vůbec nevypořádal s jeho žalobní námitkou, dle níž nebylo v řízení najisto postaveno, zda měření probíhalo v automatickém, nebo ručním režimu, zda měření bylo prováděno ze stojícího, nebo jedoucího vozidla, na jakou vzdálenost měření probíhalo a zda měřicí zařízení bylo před započítím měření nastaveno v souladu s návodem k obsluze. Dále bylo v žalobě namítáno, že výsledek měření, je-li měřicím zařízení poskytnut, není automaticky správný, jak se domnívá žalovaný. Ani na tuto žalobní námitku krajský soud adekvátně nereagoval.

Stěžovatel má rovněž za to, že správní orgány nepostupovaly v souladu s ustanovením § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, v rozhodném znění (dále jen „správní řád“), neboť nezjistily skutkový stav, o kterém by nebyly důvodné pochybnosti. Stěžovatel již při tom, kdy byl zastaven hlídkou policie bezprostředně po naměření vyšší

než maximální povolené rychlosti, správnost měření zpochybňoval, a to jak údaji plynoucími z tachografického kolečka, technického průkazu vozidla (položka č. 48, dle které vozidlo pro instalovaný omezovač rychlosti nemůže překročit rychlost 90 km/h), a ze záznamu o sledování vozidla pomocí systému GPS (prostřednictvím programu POSITREX společnosti LEVEL s.r.o., včetně grafického znázornění jízdy stěžovatele v každé z minut časového rozpětí 6:20 až 6:45 hod. dne 27. 6. 2014, dle kterého vozidlo v žádném okamžiku nepřekročilo rychlost 90 km/h). Dle stěžovatele nelze přijmout závěr, že bylo bez důvodných pochybností zjištěno, že by stěžovatel jel rychlostí 109 km/h. Nedostatečné zjištění skutkového stavu se pokusil (nepřípustně) nahradit krajský soud, nicméně tak učinil nedostatečně. Ze soudem opatřeného vyjádření zaměstnance autorizované servisní společnosti vozů Mercedes-Benz, pana M. M., se jasně podává, že namontování jiného rozměru pneumatik je velice nepravděpodobným důvodem odchylky měření rychlosti téměř 20 km/h. Stěžovatel má za to, že dostatečně zpochybnil spolehlivost policejní hlídkou provedeného měření rychlosti, a že se proto důkazní břemeno přesunulo zpět na bedra správních orgánů.

Pokud žalovaný ve svém rozhodnutí dovozoval privilegovanost důkazu pořízeného policejní hlídkou (tj. fotodokumentace vycházející z hlídkou provedeného radarového měření rychlosti) z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 4. 2008, č. j. 7 As 39/2007 – 66, a krajský soud se s takovým závěrem žalovaného ztotožnil, namítá k tomuto stěžovatel, že již v žalobě výslovně uváděl, že zmíněný rozsudek Nejvyššího správního soudu žádný takový závěr neobsahuje. V tomto ohledu tedy pochybil jak žalovaný, tak i krajský soud, když se s takto mylnou dedukcí žalovaného ztotožnil. Stěžovatel je přesvědčen, že se o „privilegovaný“ důkaz nejedná.

Stěžovatel rovněž namítá, že pokud měl krajský soud za neprokázanou funkčnost omezovače rychlosti předmětného vozidla, stejně jako velikost pneumatik v době spáchání přestupku a přesnost GPS systémů, měl provést stěžovatelem navrhované důkazy svědeckými výpověďmi pracovníka autorizovaného servisu, případně metrologa v oboru silničních rychloměrů, jakož i zasahujících policistů. Provedení důkazu svědeckou výpovědí zasahujících policistů bylo v daném případě namístě, což stěžovatel dovozuje analogií případů, jimiž se Nejvyšší správní soud zabýval v rozsudku ze dne 8. 2. 2012, č. j. 3 As 29/2011 – 51 a ze dne 22. 7. 2009, č. j. 1 As 44/2009 – 101.

Jediným vysvětlením toho, že policejní hlídkou byla stěžovateli naměřena rychlost 109 km/h, může být dle stěžovatele nesprávný postup policistky, jež měřicí zařízení obsluhovala. Dle bodu č. 6 Ověřovacího listu k měřicímu zařízení RAMER 7CCD lze rychloměr používat za dodržování návodu k obsluze; argumentaci článkem 2.3 návodu považuje stěžovatel za nepřipadnou, neboť tento pojednává o jiných kriteriích měření – konkrétně o kriteriích vyjmenovaných v čl. 4.3 návodu. Stěžovatel proto setrvává na názoru, že poskytne-li měřicí zařízení výsledek měření, aniž by tento byl anulován pro nesplnění kriterií signálu dle čl. 2.3 návodu, neznamená to ještě, že by tento výsledek nemohl být zkreslený z důvodů, které přístrojem nejsou vyhodnocovány automaticky. Podle stěžovatele tedy bylo ve správním řízení nezbytné postavit najisto, zda policisté při měření rychlosti dodrželi návod k obsluze, dále co znamená pojem „kritéria pro měření“, který se objevuje v čl. 2.3 návodu, zda tato kritéria byla při měření dodržena, zda měření probíhalo v automatickém, nebo ručním režimu, ze stojícího, nebo jedoucího vozidla, na

pokračování

jakou vzdálenost měření probíhalo a zda bylo zařízení před započítím měření nastaveno, tj. zda byla provedena kontrola přesnosti měření dle čl. 6 návodu, jakož i to, zda byla provedena kontrola měřiče vlastní rychlosti a v návaznosti případně i provedena kalibrace.

Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval posouzením přípustnosti kasační stížnosti, přičemž dospěl k závěru, že tato je přípustná, neboť jsou splněny podmínky přípustnosti dle § 102 s. ř. s., aniž by zároveň byl naplněn některý z důvodů nepřípustnosti dle § 104 s. ř. s. Krom uvedeného jsou naplněny i další podmínky řízení o kasační stížnosti, pročez soud přistoupil k posouzení důvodnosti stížnosti samé.

Nejvyšší správní soud posoudil důvodnost kasační stížnosti v mezích jí uplatněných kasačních důvodů, přičemž nad jejich rámec přezkoumal napadený rozsudek pouze v intencích ustanovení § 109 odst. 4 s. ř. s.

Kasační stížnost je důvodná.

Poněvadž nepřezkoumatelnost soudního rozhodnutí je vadou, ke které je Nejvyšší správní soud povinen přihlédnout i bez stížního návrhu (§ 109 odst. 4 s. ř. s.), a dále též z důvodu, že případná nepřezkoumatelnost rozhodnutí brání z povahy věci jeho přezkoumání, zabýval se kasační soud nejprve posouzením přezkoumatelnosti napadeného rozsudku. Učinil tak s přihlédnutím k dosavadnímu vymezení pojmu nepřezkoumatelnosti ve své rozhodovací činnosti (např. rozsudky NSS ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003 – 130, ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 – 75, ze dne 8. 4. 2004, č. j. 4 Azs 27/2004 – 74, či ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 – 52).

Nejvyšší správní soud přisvědčuje stěžovateli v tom, že žalovaný ve svém rozhodnutí výslovně nevyjádřil důvody neprovedení důkazního návrhu stěžovatele na ohledání místa spáchání přestupku, nicméně stěžovatelem rozporovaná konstatace krajského soudu, dle níž *„žalovaný správně vyhodnotil jako nadbytečný důkazní návrh (na provedení místního šetření – pozn. NSS)“*, není označena jako citace textu rozhodnutí žalovaného. Skutečnost, že rozhodnutí žalovaného výslovné odůvodnění nevyhovění uvedenému důkaznímu návrhu neobsahuje, nemusela nutně krajskému soudu při přezkumu rozhodnutí žalovaného bránit v interpretaci důvodů napadeného rozhodnutí v jejich vzájemných souvislostech. Stejně jako krajský soud má přitom i Nejvyšší správní soud za zřejmé, že žalovaný měl za to, že ohledáním místa spáchání přestupku nelze zpochybnit správnost měření rychlosti předmětným měřicím zařízením. Uvedený závěr jasně vyplývá z žalovaným podaného obecného popisu fungování daného typu měřicího zařízení, které by při nesplnění vnějších podmínek (zejména pokud jde o dimenze času a prostoru při pokusu o měření) pro přesné měření nemělo zobrazit žádný výsledek měření. Je tedy zřejmé, že žalovaný měl za to, že splnění podmínek pro měření bylo prokázáno již tím, že měřicí přístroj prezentoval výsledek měření, a za takových okolností již není namístě vyhovovat důkazním návrhům, kterými má být prokázáno, že podmínky pro měření naplněny nebyly. Krajský soud se tedy nevymkl při zmíněné konstataci obsahu jím přezkoumávaného rozhodnutí, pročez nelze stěžovateli přisvědčit v tom, že by krajský soud interpretací rozhodnutí žalovaného zatížil řízení o žalobě jakoukoli vadou.

Z narativní části odůvodnění napadeného rozsudku dále vyplývá, že krajský soud zaregistroval vznesení námitky spočívající v poukázání na nedostatečné ozřejmení podmínek měření, tedy zda měření probíhalo v automatickém, nebo ručním režimu, zda měření bylo prováděno ze stojícího, nebo jedoucího vozidla, na jakou vzdálenost měření probíhalo a zda měřicí zařízení bylo před započatím měření nastaveno v souladu s návodem k obsluze. Krajský soud tuto žalobní námitku parafrázuje v závěru druhého odstavce strany třetí napadeného rozsudku. K vypořádání dané námitky pak krajský soud přistoupil nepřímou, a to právě ztotožněním se s názorem žalovaného (opřeným též o rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 4. 2016, č. j. 7 As 10/2016 – 47, stejně jako o důkaz vyjádřením Autorizovaného metrologického střediska RAMET a.s. Kunovice ze dne 27. 10. 2015, doplněného dne 23. 5. 2016), podle kterého při chybném měření přístrojem RAMER 7CCD dojde k anulaci primárního (prozatím přístrojem neprezentovaného) výsledku měření automaticky, čehož následkem je neposkytnutí neověřeného prvotního výsledku měření přístrojem vůbec. Krajský soud následně uzavřel, že *„pokud ke změření rychlosti tímto typem rychloměru došlo, jak tomu bylo v daném případě, pak metoda měření byla v souladu s návodem k obsluze.“* Tím, že krajský soud takovýto názor zastal, je zároveň vyloučeno, aby shledal výše uvedenou žalobní námitku důvodnou, neboť obě tyto argumentace jsou z povahy věci neslučitelné. Nejvyšší správní soud podotýká, že nepřímou vypořádání žalobní námitky nemůže založit nepřezkoumatelnost rozhodnutí; Ústavní soud již ve svém nálezu ze dne 21. 12. 2004, sp. zn. II ÚS. 67/04, shledal, že *„[z] hlediska splnění náležitostí rozhodnutí dle § 157 odst. 2 o. s. ř. jistě povinností soudu není se v odůvodnění speciálně vyjadřovat ke všem jednotlivým argumentům účastníka, podporujícím jeho konkrétní a z hlediska sporu pouze dílčí tvrzení, pokud stanovisko k nim jednoznačně a logicky vyplývá ze soudem učiněných závěrů.“* Uvedené přitom (obecně a přiměřeně) platí i pro odůvodnění rozhodnutí soudů ve správním soudnictví (s ohledem na ustanovení § 64 s. ř. s.).

Nejvyšší správní soud na základě výše uvedeného uzavírá, že napadený rozsudek není nepřezkoumatelný z důvodů, které stěžovatel namítal.

Stěžovatel dále namítal, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu. Důkazní prostředky, kterými stěžovatel vyvracel policejní hlídkou naměřenou rychlost jízdy, ve spojení s absencí ověřitelných informací o tom, zda při použití měřicího zařízení byl dodržen návod k obsluze tohoto zařízení, dle stěžovatele natolik zpochybňují věrohodnost výsledku měření rychlosti měřicím zařízením policie, že již nelze hovořit o tom, že by správní orgány dostály své zákonné povinnosti dle § 3 správního řádu, tedy že by byl v řízení o přestupku zjištěn skutkový stav, o kterém by nebyly důvodné pochybnosti.

Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 30. 12. 2010, č. j. 4 Ads 44/2010 – 132, připomněl, že *„[v] rámci řízení o uložení pokuty za správní delikt, zahajovaného z úřední povinnosti (ex officio), jako jedné ze základních forem správního trestání je třeba klást zvláštní důraz na důkladné zjištění skutkového stavu ze strany správních orgánů a jejich rozhodnutí důsledně poměřovat zásadou materiální pravdy jako jednou ze základních zásad činnosti správních orgánů ve smyslu § 3 správního řádu z roku 2004, jakož i zásadou vyšetřovací (vyhledávací) podle § 50 odst. 3 věty druhé téhož zákona.“* Uvedené lze bezezbytku aplikovat i

pokračování

na řízení o přestupku, jakožto jednu z procesních forem správního trestání. Vymezení obsahu povinnosti správního orgánu zjistit v řízení o přestupku (či obecněji při správním trestání) skutkový stav, o kterém nejsou důvodné pochybnosti, ovšem nelze provést zcela exaktním způsobem, neboť intenzita prokazování skutkového stavu se nutně odvíjí od jedinečných okolností každého případu.

Ve svém rozsudku ze dne 9. 11. 2016, č. j. 1 As 300/2015 – 35, zaujal Nejvyšší správní soud názor, dle kterého je třeba otázku dostatečnosti zjištění skutkového stavu správním orgánem nahlížet prismatem období, ve kterém byly protivné námitky účastníka řízení vzneseny. V uvedeném případě kasační soud shledal, že shodné svědecké výpovědi zasahujících policistů zakládají zjištění stavu věci (stav osvětlení vozidla), o kterém nejsou důvodné pochybnosti, když účastník řízení ve správním řízení toliko obecně namítal, že osvětlení vozidla bylo v souladu s právními předpisy, přičemž až v řízení o žalobě namítl, že policisty popisovaná závadnost osvětlení jeho vozidla není technicky možná. Nejvyšší správní soud za uvedené konstelace dospěl k závěru, že takto opožděně uplatněným tvrzením nelze zpochybnit dostatečnost zjištění skutkového stavu správními orgány. Dle uvedeného rozsudku *„[p]roto, je-li stav určité věci (místa) důležitý pro objasnění zjišťovaného skutkového stavu, patří její ohledání mezi prvotní úkony v konkrétním řízení. Není ovšem úkonem povinným, zejména za situace, kdy o stavu věci s ohledem na další skutečnosti zjištěné dosud provedenými jinými důkazy, nejsou pochybnosti.“*

Oproti věci posuzované Nejvyšším správním soudem v posledně citovaném rozsudku je nynější věc kontrastní zejména v tom, že stěžovatel v bezprostřední návaznosti na sdělení důvodu, pro který byl policejní hlídkou zastaven, kontroval tomuto důvodu tvrzením, že jeho vozidlo nemohlo uvedené rychlosti dosáhnout jednak pro instalovaný omezovač rychlosti (jehož instalaci u daného vozidla osvědčil technickým průkazem), přičemž rovněž předložil jednomu ze zasahujících policistů ke kontrole a podpisu tachografové kolečko, a konečně i oznámil možnost ověření nepřekročení rychlosti 90 km/h záznamem údajů z instalované GPS navigace. Obdobně se pak stěžovatel pokoušel prokázat svou nevinu i v navazujícím správním řízení. Nelze tudíž hovořit o jakékoli jeho pasivitě, případně ani o vágnosti sporování správním orgánem „zjištěného“ skutkového stavu. Za takových podmínek byly správní orgány (v ideálním případě však již zasahující policejní hlídka) povinny na popsanou obranu stěžovatele adekvátně reagovat. Této povinnosti však dle Nejvyššího správního soudu nedostály, když se v rámci dokazování soustředily výlučně (přitom však nedostatečně, jak bude uvedeno níže) na otázku spolehlivosti radarového měření rychlosti, přičemž s důkazním materiálem stěžovatele se vypořádaly pohříchu nepřímo (mlčky), případně jeho vypovídací hodnotu degradovaly různými hypotézami (jako např. možnost, že vozidlo mělo v době spáchání přestupku namontovaná kola o větším poloměru, nebo možnost úmyslného ovlivnění omezovače rychlosti interferencí magnetického pole), které však se však u vozidla stěžovatele ani nepokusily prokázat.

Správní orgány vycházely z předpokladu, že byl-li měřícím zařízením (RAMER 7CCD), o jehož funkčnosti není pochyb, prezentován výsledek měření rychlosti, je přestupek překročení maximální povolené rychlosti spolehlivě zdokumentován. V tomto směru odkázal žalovaný na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2011, č. j. 1 As 42/2011 – 115; cituje přitom odstavec [36] uvedeného rozsudku: *„V tomto bodě se zdejší*

soud rovněž plně shoduje se závěrem žalovaného a krajského soudu. Pro věc je klíčové to, co uvádí krajský soud, totiž že důkaz o rychlosti stěžovatele byl pořízen radarem, který splňoval všechny zákonné požadavky a současně byl v souladu se zákonem o metrologii ověřen. Radar, o jehož identitě není žádná pochybnost, byl použit po dobu platnosti provedeného ověření (srov. zákonný požadavek § 11 odst. 1 zákona o metrologii). Jednotnost a správnost pracovních měřidel zajišťuje v potřebném rozsahu jejich uživatel kalibrací, není-li pro dané měřidlo vhodnější jiný způsob či metoda (§ 11 odst. 5). O tom, že oba strážníci, kteří v den stěžovatelova přestupku radar obsluhovali, byli v jeho užívání zaškoleni, není žádného sporu (srov. čl. 30 a 31 správního spisu).“ Nejvyšší správní soud neshledává žalovaným užitou citaci případnou. Z uvedeného textu nevyplývá nic o „dostatečném zdokumentování“ přestupkového jednání, natožpak takový paušálně aplikovatelný názor kasačního soudu, dle kterého by za bez dalšího možné konstatovat zjištění stavu bez důvodných pochybností v každé situaci, kdy by byla radarem zaznamenána vyšší než maximální povolená rychlost. Naopak, v citovaném textu se podává, co je „pro věc je klíčové“, nicméně žalovaný zjevně nikterak neposuzoval, zda lze tehdejší skutkové okolnosti a případnou procesní obranu tehdejšího účastníka řízení vůbec srovnat s okolnostmi případu nynějšího. Nejvyšší správní soud je toho názoru, že v nynější věci právě stěžovatelovo tvrzení, jež bylo okamžité a zcela kontradiktorní ke zjištění policejní hlídky a správního orgánu, a které stěžovatel navíc podepřel hned několika *prima facie* nikoli irelevantními důkazy, postačuje k přijetí závěru, že zde nebyl zjištěn stav věci, o kterém by nebyly důvodné pochybnosti.

Pokud žalovaný ve svém rozhodnutí odkazoval rovněž na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 4. 2008, č. j. 7 As 39/2007 - 66, z něhož vyvodil, že „výstup z měřicího zařízení, tedy záznam o přestupku“ je u přestupků měření rychlosti tzv. privilegovaným důkazem..., přisvědčuje Nejvyšší správní soud stěžovateli v tom, že žalovaný zde zřejmě závěry uvedeného rozsudku nesprávně vyložil. Z rozhodnutí žalovaného v podstatě vyplývá, že označením výstupu radarového měření jako „privilegovaného důkazu“ dochází k přesunutí těžiště dokazování na prokazování řádnosti pořízení takového záznamu (a tedy jeho validity), namísto prokazování rychlosti, kterou se stěžovatelem řízené vozidlo ubíralo. Nejvyšší správní soud se s tímto nemůže ztotožnit, neboť by se pak fakticky nejednalo ani tak o řízení o přestupku, jako spíše o řízení o podmínkách správného měření rychlosti radarovým zařízením, ve kterém by bylo lze bez dalšího odmítat či bagatelizovat jakékoli důkazní návrhy, kterými by nebyla přímo prokázána nesprávnost radarem naměřené rychlosti (ať už z důvodů poruchy zařízení či nedodržení podmínek jeho použití). Tím by byly citelně omezeny možnosti účastníků řízení prokazovat svou nevinu, neboť tito budou zpravidla jen stěží mít k dispozici takový důkazní materiál, který bude přímo vypovídat o technické kondici měřicího zařízení, nebo dokonce o přesném postupu konkrétního policisty při obsluze zařízení. V konečném důsledku by pak došlo k popření zásady volného hodnocení důkazů ve správním řízení (řízení o přestupku) ve smyslu § 50 odst. 4 správního řádu.

Nejvyšší správní soud považuje za vhodné na tomto místě poukázat i na svůj rozsudek ze dne 17. 8. 2016, č. j. 7 As 309/2015 - 51. V tehdejší věci „[s]těžovatel bezprostředně po spáchání předmětného přestupku nezpochybňoval překročení rychlosti či správnost provedeného měření. Ani v rámci odvolacího řízení nezpochybňoval dosaženou rychlost a správnost měření. Stěžovatel podal pouze blanketní odvolání, které ani na výzvu soudu nedoplnil, a až v žalobě začal zpochybňovat skutková zjištění obsažená ve správních

pokračování

rozhodnutích. Domníval-li se stěžovatel, že správní orgán I. stupně pochybil, nic mu nebránilo jeho závěry rozporovat již v odvolacím řízení. Z konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že je obecně vhodné, aby stěžovatel neuchovával paletu námitek proti přestupkovému rozhodnutí na pozdější dobu, ale uplatnil je již v rámci správního řízení, nejpozději pak v rámci odvolacího řízení. Jinak se stěžovatel zbytečně připraví o posouzení námitek v obou instancích správního řízení. Navíc se může teprve ex post podaná obrana o chybách měření jevit dle kontextu věci i jako účelová (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2013, č. j. 1 As 83/2013 - 60, a ze dne 22. 1. 2009, č. j. 1 As 96/2008 - 115).“ V nynějším případě se však stěžovatel již ve správním řízení aktivně a konzistentně vymezoval vůči správnosti a dostatečnosti zjištění skutkového stavu. Nejvyšší správní soud již výše uvedl, že rozhodnutí žalovaného není nepřezkoumatelné, neboť je z něj zřejmé, z jakých důvodů nepovažoval žalovaný stěžovatelovo odvolání za důvodné. Stěžovateli je však nutno přisvědčit v tom, že tyto důvody nebyly dostatečné. V rozsudku ze dne 30. 4. 2015, č. j. 7 As 271/2014 - 43, Nejvyšší správní soud uvedl, že „[t]vrzení krajského soudu, že v případě nedodržení návodu k použití nebo jiné chyby v měření měřící přístroj fotografii vůbec nevyhodnotí, není obecně známou skutečností, jak již Nejvyšší správní soud uvedl v rozsudku ze dne 22. 8. 2013 č. j. 1 As 45/2013 - 37, body 30 a 35.“ Jistě pak nelze bez dalšího tvrdit, jak tomu učinily v nynějším případě správní orgány, že stav věci byl zjištěn dostatečně již na základě prezentovaného výsledku měření měřicím přístrojem s platným ověřovacím listem, a to obzvláště tehdy, když stěžovatel odpočátku poukazoval na možné nedodržení příslušným návodem předepsaného postupu při užití měřicího zařízení, k tomuto navrhoval provedení výslechu zasahujících policistů, a dále správnost naměřené rychlosti aktivně vyvracel předložením tachografového kolečka, technického průkazu vozidla s údajem o instalovaném omezovači rychlosti a záznamu z GPS navigace. K obdobnému závěru patrně dospěl i krajský soud, když si v řízení o žalobě opakovaně vyžádal vyjádření výrobce příslušného měřicího zařízení zejména k otázce, zda lze na základě toho, že měřící zařízení prezentovalo výsledek měření (tj. fotografický snímek se zaznamenanou rychlostí příslušného vozidla), automaticky dovodit dodržení všech podmínek měření, a tedy i správnost výsledku měření.

Spis krajského soudu obsahuje mj. i listinná vyjádření pracovníka autorizovaného metrologického střediska, Ing. V. L., kterými posléze krajský soud prováděl při jednáních důkazy. Ing. L. na dotaz krajského soudu uvedl ve svém vyjádření ze dne 31. 8. 2015 k měřicímu zařízení RAMER 7CCD, že „[p]okud nejsou splněny podmínky pro kvalitu a konzistenci signálu vstupujícího do rychloměru je výsledek takového měření anulován, v ostatních případech (i za jízdy), kdy není dodržen Návod k obsluze (obzvláště část 3.2 Výběr stanoviště), může být měření provedeno a bude nesprávné, toto lze dodatečně posoudit ze snímku z okamžiku měření.“ V dalším vyjádření Ing. L. ze dne 27. 10. 2015 se pak k této problematice stroze podává, že „z výše uvedené dokumentace (tj. ze snímku vozidla řízeného stěžovatelem, pozn. NSS) nelze usoudit, že by Návod nějak dodržen nebyl.“

Krajský soud vzal na základě těchto vyjádření za prokázané, že návod k obsluze měřicího zařízení v daném případě dodržen byl. Nejvyšší správní soud se však s tímto závěrem nemůže ztotožnit, neboť je postaven na základě neodůvodněné a veskrze vágní proklamace pracovníka autorizovaného metrologického střediska (nehledě na jeho odbornost), že které není patrné, na základě jakých kritérií či indicií jeho zpracovatel usoudil na to, že návod k obsluze měřicího zařízení byl v daném případě dodržen. Aniž by

Nejvyšší správní soud (nebo obecně soudy ve správním soudnictví) měl mít jakékoli ambice přezkoumávat věcnou správnost odborných vyjádření pojednávajících o otázkách skutkových, je stále třeba požadovat, aby vývody takových vyjádření zásadně nepostrádaly, alespoň v hrubých obrysech, relevantní zdůvodnění, pakliže mají být způsobilými podklady pro přijetí závěrů o skutkovém stavu věci. Krajský soud se tedy sice pokusil o doplnění dokazování stran skutkového stavu věci, nicméně neučinil tak dostatečně. Zároveň nebyly v řízení před správními orgány ani v řízení o žalobě nikterak vyvráceny stěžovatelem předložené důkazy vypovídající ve prospěch jeho tvrzení o nepřekročení rychlosti jízdy 90 km/h. Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že zde přetrvává stav, kdy stěžovatel konkrétními a relevantními důkazy zpochybnil správnost výsledku měření rychlosti, aniž by se ve správním řízení či řízení o žalobě podařilo prokázat nepravdivost stěžovatelem předložených důkazů nebo jejich pravdivost vyvrátit nepřímou, a to prokázáním nepochybné správnosti výsledku měření. Lze tedy pochybovat o správnosti takového zjištění skutkového stavu, kdy stěžovatel měl řídit vozidlo rychlostí 109 km/h, když zároveň zasahujícím policistou na místě podepsaný tachografový záznam (kolečko) neuvádí rychlost vyšší 90 km/h, dále dle záznamu z GPS monitoringu jízdy vozidla měla být rychlost vozidla v době 6:42 až 6:44 hod. daného dne konstantně 90 km/h, přičemž bylo prokázáno, že vozidlo mělo instalovaný omezovač rychlosti s limitem max. 90 km/h.

Nejvyšší správní soud podotýká, že již do „Úředního záznamu o podezření z přestupku“, jenž je součástí správního spisu, stěžovatel uvedl, že předmětné vozidlo naměřené rychlosti nemohlo dosáhnout kvůli omezovači rychlosti a že z tachografového kolečka vyplývá, že nebyla překročena rychlost 90 km/h. Za takové situace bylo namíste, aby policejní hlídka provedla ohledání předmětného vozidla za účelem zjištění průměru pneumatik, případně se pokusila o zjištění funkčnosti omezovače rychlosti. Zasahující policisté se ovšem otázkou důvodnosti stěžovatelovy obrany vůbec nezaobírali, tedy ji ani nerozporovali. Stěžovatel tedy neměl důvod, aby z vlastní iniciativy identifikoval ve svůj neprospěch případné slabé stránky své obrany (která nebyla na místě policisty rozporována) a tyto ještě na místě aktivně vyvracel např. tím, že by za přítomnosti policistů měřil průměr pneumatik a naměřené hodnoty uvedl do policejního záznamu. Jelikož hypotézy o ovlivnění tachografového záznamu a o nefunkčnosti omezovače rychlosti byly uplatněny až ve správním řízení, tedy nevyhnutelně s časovým odstupem od okamžiku předmětného měření rychlosti, nemohl již stěžovatel retrospektivně opatřit důkazy o velikosti pneumatik či umožnit (s relevancí ke dni spáchání přestupku) prohlídku vozidla za účelem ověření absence zařízení umožňujícího vypnutí omezovače rychlosti a relevantně se tak vůči uvedeným hypotézám vymezit (ačkoli se o to stěžovatel pokoušel např. předložením vyjádření autorizovaného prodejce a oprávce vozidel Mercedes-Benz ze dne 25. 2. 2016, založeným ve spise krajského soudu). Pokud za takovéto situace žalovaný konstatoval, že stěžovatel neprokázal funkčnost omezovače rychlosti v době spáchání přestupku a že záznam na tachografovém kolečku mohl být ovlivněn velikostí pneumatik nainstalovaných v daném okamžiku, a proto se stěžovateli nepodařilo zpochybnit správnost výsledku radarového měření, pak tímto v podstatě stěžovateli přičetl k tíži neopatření takových důkazních prostředků, které však mohly být zajištěny jedině v době zásahu policejní hlídky, a které by měli v reakci na bezprostřední obranu stěžovatele zajistit právě příslušní policisté.

pokračování

Nejvyšší správní soud dále poukazuje na nepřekoumatelnost napadeného rozsudku v části, kde krajský soud uvádí, že systém GPS je k měření rychlosti vozidel nepoužitelný, neboť je nepřesný, přičemž tuto skutečnost označuje za notorietu (skutečnost obecně známou). Mezi notoriety, tedy skutečnosti, které není třeba před soudem dokazovat z důvodu jejich obecné známosti, patří dle odborné literatury např. skutečnost, že Česká republika je vnitrozemský stát nebo že kalendářní rok má 12 měsíců [Potěšil, L., Šimíček, V. et al. *Soudní řád správní: Komentář*. In: ASPI (právní informační systém), ASPI ID: KO15012002CZ]. Dle Nejvyššího správního soudu je třeba ohledně otázky spolehlivosti údajů GPS systému o rychlosti sledovaného vozidla vést dokazování; nelze si rovněž nepovšimnout, že žalovaný i žalobce se v řízení o žalobě k otázce přesnosti GPS systémů poměrně obsáhle vyjadřovali a ke svým tvrzením předkládali listinné důkazy. V kontrastu s aprobováním rozhodnutí žalovaného, které bylo postaveno na nedostatečně zjištěném skutkovém stavu věci, se však jedná o podružnou vadu napadeného rozsudku.

Na základě výše uvedeného dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost je důvodná ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., neboť v řízení před správním orgánem byl porušen zákon v ustanovení o řízení před správním orgánem (konkrétně § 3 správního řádu) tak, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu měl krajský soud rozhodnutí žalovaného zrušit. Přistoupil proto ke zrušení napadeného rozsudku v souladu s ustanovením § 110 odst. 1 věty první s. ř. s., stejně jako ke zrušení rozhodnutí žalovaného (§ 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s.) a vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení. Právním názorem zde vysloveným je žalovaný v dalším řízení vázán s ohledem na ustanovení § 78 odst. 5 s. ř. s.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud dle ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. Stěžovatel byl v tomto řízení úspěšný, a má tudíž proti žalovanému právo na náhradu účelně vynaložených nákladů. Tyto náklady sestávají v první řadě ze zaplaceného soudního poplatku za kasační stížnost ve výši 5000 Kč. Stěžovateli rovněž náleží náhrada odměny jeho zástupce za jeden úkon právní služby dle § 1 odst. 1, § 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“), tj. za podání kasační stížnosti, ve výši 3100 Kč. Právo na náhradu za úkon právní služby „převzetí a přípravu zastoupení“ ve smyslu § 11 odst. 1 písm. a) advokátního tarifu Nejvyšší správní soud stěžovateli nepřiznal, neboť stěžovatel byl tímž zástupcem zastoupen již v řízení před krajským soudem. Konečně stěžovateli náleží za každý úkon právní služby též náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu). Zástupce stěžovatele je plátcem daně z přidané hodnoty, a proto se částka náhrady, vyjma částky odpovídající soudnímu poplatku, zvyšuje o částku odpovídající této dani, tj. o 714 Kč. Stěžovateli tak na náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti náleží částka 9114 Kč.

Dle § 110 odst. 3 s. ř. s. platí, že „[r]ozhodl-li Nejvyšší správní soud současně o odmítnutí návrhu, zastavení řízení, o postoupení věci nebo způsobem podle odstavce 2, rozhodne i o nákladech řízení, které předcházelo zrušenému rozhodnutí krajského soudu.“ Jak již bylo uvedeno výše, i v řízení o žalobě byl stěžovatel zastoupen advokátem. Do účelně vynaložených nákladů tohoto řízení proto spadá předně odměna jeho zástupce za šest úkonů právní služby dle § 1 odst. 1, § 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. a), d) a g) advokátního tarifu – převzetí a příprava zastoupení, podání žaloby, vyjádření ze dne

23. 5. 2016, 3x účast na jednání před krajským soudem (17. 2. 2016, 30. 3. 2016 a 25. 5. 2016, žádné nepřesahující 2 hodiny) při sazbě 3100 Kč za úkon; dále též za jeden úkon právní služby dle § 1 odst. 1, § 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 2 písm. f) advokátního tarifu – účast při jednání, při kterém došlo pouze k vyhlášení rozsudku, ve výši 1550 Kč za úkon. Za každý úkon pak náleží náhrada hotových výdajů dle § 13 odst. 3 advokátního tarifu ve výši 300 Kč. Náhrada nákladů zastoupení stěžovatele v řízení před krajským soudem ve výši 22 250 se pak zvyšuje o částku, kterou je zástupce stěžovatele povinen odvést na dani z přidané hodnoty, tj. o částku 4672,50 Kč. Účelně vynaloženým nákladem žalobce je rovněž zaplacený soudní poplatek za správní žalobu ve výši 3000 Kč. Celkem tedy stěžovatel náleží na náhradě nákladů řízení o žalobě částka 29 922, 50 Kč.

Výrokem II. napadeného rozsudku byla žalobci uložena povinnost zaplatit České republice vynaložené náklady řízení ve výši 1089 Kč, a to na účet Krajského soudu v Hradci Králové do 30 dnů od právní moci napadeného rozsudku. Vzhledem k tomu, že ve světle nynějšího zrušujícího rozsudku je procesně neúspěšným naopak žalovaný, rozhodl Nejvyšší správní soud tak, že žalovaný je povinen zaplatit České republice vynaložené náklady řízení (o žalobě) ve výši 1089 Kč, a to na účet Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. prosince 2016

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu